ॐ

श्रीमद्-आद्य-शंकर-भगवत्पाद-परंपरागत-मूलाम्नाय-सर्वज्ञ-पीठम्
श्री-कांची-कामकोटि-पीठम्
जगद्गुरु-श्री-शंकराचार्य-स्वामि-श्रीमठ-संस्थानम्

मार्कंडेय-संहितायां श्री-शंकर-वैभवम्

श्री-शंकर-गुरु-चरण-स्मरणमभीष्टार्थ-करणमखिलानाम् ।
संभवतु सर्वदा मम सम-रस-सुख-भाग्य-दान-निपुण-तरम्॥ १ ॥

श्री-शंकराचार्य-पदारविंद-सेवा हि सर्वेप्सित-कल्प-वल्ली।
लभ्येत जन्मांतर-पुण्य-योगात् सु-जन्मभिः शुद्ध-मनोभिषंगैः॥ २ ॥

शंकर-गुरु-चरणांबुजमखिल-जगन्मंगलं मनस्यनिशम्।
कलयामि कलि-मलापहममित-सुखाधायकं बुधेंद्राणाम्॥ ३ ॥

लोकानुग्रह-तत्परः परशिवः संप्रार्थितो ब्रह्मणा
चार्वाकादि-मत-प्रभेद-निपुणां बुद्धिं सदा धारयन्।
कालट्याख्य-पुरोत्तमे शिवगुरुर्विद्याधिनाथश्च यः
तत्-पत्न्यां शिव-तारके समुदितः श्री-शंकराख्यां वहन्॥ ४ ॥

ज्ञात्वा पंचम-हायने च निखिलं शास्त्रार्थ-तत्वं सुखात्
अश्विन्याह्वय-तारके यति-वरो भूत्वा नदी-मध्य-गः।
श्री-गोविंद-गुरु-प्रसाद-सितया बुद्ध्या मुहुर्विद्विषः
जिग्ये तिल्ल-वने प्रशस्त-तर-धीः श्री-शंकराख्यः सु-धीः॥५॥

परितप्त-पंच-लोह-स्रुति-पानेनातिविस्मितान् शिष्यान्।
परिहृत्य परम-योगी परमैकांतातिसुखमगादखिलम्॥६॥

नेपालेश्वरमाकलय्य तदनु श्री-नीलकंठेश्वरं
हैमं शैलमपार-पुण्य-बदरी-केदार-मारादगात्।
श्रीशैलं कनकाचलं शुभ-महा-कैलासमासेदिवान्
लोकानुग्रह-काम्यया निरुपमः श्री-शंकरार्यो गुरुः॥७॥

नेपालेश्वर-पंच-वक्त्र-कमलामोदातिभारोल्लसत्-
पंच-द्वार-शुभालये निवसतिं कृत्वाऽथ योगीश्वरः।
वांछा-सिद्धिमवाप्य विश्व-जनकं श्री-नीलकंठेश्वरं
प्राप्य प्रौढ-तपश्चचार च ततः श्री-मेरु-शैलं ययौ॥८॥

तत्र स्वर्ण-शिलोच्च-सानु-शिखर-प्रत्यंत-शैलान् गुहाः
वेदांतागम-सप्त-कोटि-सु-महा-मंत्रान् महाघापहान्।
संभाव्यातितरां पुरश्चरणया लब्ध्वाऽष्ट सिद्धीस्ततः
कृत्वा मेरु-नुतिं महार्थ-जनिकां कैलास-शैलं ययौ॥९॥

गत्वा कैलास-शैलं जगदखिल-गुरुः शंकराचार्य-योगी
दृष्ट्वा सांबं शिवं तं स्वयमिति सुचिरं चिंतयन्नंतरंगे।
लब्ध्वा पंचात्म-लिंगान्यमल-तर-शुभालिंगितान्यंग-भाजां
भूत्यै सौंदर्य-सारं हिम-गिरि-दुहितुः प्रापयन् गामयासीत्॥१०॥

कांच्यां श्री-कामकोटीं कलि-मल-शमनीं कल्पयित्वा सुरेशो
श्री-विद्या-राज-पीठार्चन-महित-महाराज्य-साम्राज्य-लक्ष्मीम्।
संवेश्यात्मीय-शिष्ये सकल-भुवन-सम्मोद-हेतोर्महात्मा
चिद्-रूपः स्वानुभूतिं भजति भव-महांभोधि-संतारणाय॥११॥

शिव-लिंगं प्रतिष्ठाप्य चिदंबर-सभा-तले।
मोक्ष-दं सर्व-जंतूनां भुवन-त्रय-सुंदरम्॥ १२॥

वैदिकान् दीक्षितान् शुद्धान् शैव-सिद्धांत-पार-गान्।
पूजार्थं युयुजे शिष्यान् पुण्यारण्य-विहारिणः॥ १३॥

सिद्धि-लिंगं तु केदारे नीलकंठे वरेश्वरम्।
प्रतिष्ठाप्य महायोगी परां प्रीतिमवाप सः॥ १४॥

कांच्यां श्री-कामकोटौ तु योग-लिंगमनुत्तमम्।
प्रतिष्ठाप्य सुरेशार्यं पूजार्थं युयुजे गुरुः॥ १५॥

श्री-शंकरार्य-योगी शृंगगिरि-स्थानमगमदखिलेशः।
श्री-शारदाख्य-पीठे शिव-लिंगं भोग-नामकं चक्रे॥ १६॥

अहोबिल-नृसिंहाख्य-स्थले श्री-शंकरो गुरुः।
नृसिंह-यंत्रोद्धरणं चकार जगतां मुदे॥ १७॥

श्री-वेंकटेश-वृष-शैलमुपेत्य योगी
यंत्रं जगत्-त्रय-वशीकरणोद्यतं तत्।
चक्रे चराचर-गुरुर्जगतां विभूत्यै
श्री-शंकरो निगम-शेखर-पार-गोऽयम्॥ १८॥

ये वा राज-कुलोद्भवा गुरु-पदांभोजार्चनं भक्तितः
नातन्वंति न मानयंति न च वा सम्मोदमायांति वै।
संत्युर्वी-विभवे त एव धन-धान्यैश्वर्य-हीनाः क्षणात्
क्षीणा यांति पराजयं ननु ततः श्री-देशिकं पूजयेत्॥ १९॥

ये वा गुरु-चरणांबुज-विद्वेषं तन्वते दुरात्मानः।
ते दुर्गतिमचिरेण प्राप्य पतंत्यंध-तामिस्रे॥ २०॥

ये रुद्राक्ष-विभूतिभिः कृत-शुभालंकार-देहा महा...
देव-ध्यान-जपार्चनासु निरतास्तैः शंकरार्यो गुरुः।
संपूज्यः सततं सुदूर-धरणावप्यास्थितः श्री-पतिः
ब्रह्मा सांब-सदाशिवोऽपि वितरंत्येतेषु राज्य-श्रियम्॥ २१॥

संकट-समये जगतां शंकर-गुरु-चरण-पंकजं शरणम्।
इति जय-घंटा-घोषः कस्य मनोदंतिनं न भूषयति॥ २२॥

काशी-प्रमुख-महा-स्थल-संस्थापित-सकल-धर्म-सारोऽयम्।
गुरुरपि च मेरु-मंदर-कैलासादिष्वमेय-महिमाऽव्यात्॥ २३॥

महा-त्रिपुर-सुंदरी-रमण-चंद्रमौलीश्वर-
प्रसाद-परिलब्ध-वाङ्मय-विभूषिताशांतरम्।
निरंतरमुपास्महे निरुपमात्म-विद्या-नदी-
नदी-नद-पति-प्रभं मनसि शंकरार्यं गुरुम्॥ २४॥

स्मरामो मानसे नित्यं शंकराचार्य-पादुकाम्।
भवांभोधि-महा-नौकां भक्त-श्री-कामधेनुकाम्॥ २५॥

आदित्यं जगदंबिकां हरिमिभेंद्रास्यं महेशं गुहं
पूजायै परिपूर्ण-मानस-तया मेने यतिः शंकरः।
शिष्येभ्यश्च ददौ मुदा सुविमलां श्री-शैव-पंचाक्षरीं
विद्या-वैदिक-मार्ग-दर्शन-गुरुः श्री-षण्मत-स्थापकः॥ २६॥

जगदखिल-गुरुरवादीदखिलान् शिष्यान् प्रति प्रसन्न-मनाः।
अद्वैत-मत-निविष्टैः पंचायतनार्चनं प्रकर्तव्यम्॥ २७॥

एवं निर्णयमतनोद् वैदिक-मार्ग-प्रवर्तको योगी।
तस्माद् गुरु-परिचरणे चेतः संधाय तन्मते तिष्ठेत्॥ २८॥

श्री-शंकराचार्य-पदारविंद-भक्तेषु भद्राणि भवंति नित्यम्।
निद्रां विहायाथ समस्त-लोकैर्मुद्रा तदीया शिरसैव धार्या॥ २९॥

शंकर-गुरु-वर-चरितं न्यंक-मतीनां दुरासदं भरितम्।
परमामृत-रस-पूर्णैः परमानंदैकदायि पठनीयम्॥ ३०॥

गुरु-पाद-भजन-संभ्रम-सम-रस-सुख-भरित-मानसाः सरसाः।
संसृति-महा-समुद्रं संतीर्यानंद-रूप-तां यांति॥ ३१॥

इति श्रीमार्कंडेयसंहितायां शतखंडात्मिकायां द्विसप्ततितमखंडे सप्तमपरिस्पंदः॥

श्री-देशिकः पद्मपदं स्व-शिष्यं पाखंड-खंडार्थमतिप्रचंडम्।
शृंगाद्रि-देशे श्रित-तुंग-भद्रे नियोजयामास स शंकरार्यः॥ १॥

सुरेश्वराचार्य-वरं स्व-शिष्यं कांची-पुरी-सुंदर-कामकोटौ।
श्री-चंद्रमौलीश्वर-पूजनार्थं नियोज्य चक्रेऽस्य धराधिपत्यम्॥ २॥

श्री-कांची-कामकोटी-निलय-शशिकलोत्तंस-पूजा-धुरीणं
पारीणं श्री-कलायां परम-गुरु-पदाधीश्वरं योगि-राजम्।
ये वा नार्चंति भूमौ शुभ-तर-परमाद्वैत-सिद्धांत-मार्गो
द्योतं श्री-राज्य-सिंहासन-पद-दमहो पामरास्ते पतंति॥ ३॥

ये सेवंते गुरुं तं सततमनुगता योजनानां शतेऽपि
प्राप्य स्थानं प्रकामं निरवधि-धन-धान्याधिराज्यं श्रयंते।
पुत्रान् पौत्रान् प्रपौत्रान् दुहितृ-जनमपि प्रौढ-भाग्यं च भोग्यं
योग्यागाराणि रामाः शरदुडुप-मुखीर्मोक्ष-साम्राज्य-लक्ष्मीम्॥ ४॥

कांची-पीठाधिपं ये यति-पतिमखिलाचार्यमाखंडल-श्री-
संपन्नं पन्नगारि-ध्वज-विधि-हरिभिर्भाव्यमानं शरण्यम्।
ते सातत्यं रमंते कलश-जलधि-जामायुरारोग्य-युक्ताः
स्थानेष्वानंद-भूमस्वनवरत-शुभैश्वर्य-भाजो महीपाः॥ ५॥

ये चोन्मत्तांतरंगा गुरु-वर-चरणांभोज-सेवा-विहीनाः
हीनास्ते सर्व-सौख्यैर्निरय-वसतयो निंदिताः सर्व-लोकैः।
कृत्वा कृत्वाऽन्य-देवार्चनमपि सुकृतान्याततान्यात्म-विद्या-
राहित्यादात्म-हानादहह कु-जननं प्राप्नुवंतीह ते वै॥ ६॥

तस्मात् सर्वात्मना सर्व-पुरुषार्थैक-हेतवे।
सेतवे सर्व-धर्माणां गुरवे स्पृहयेद् बुधः॥ ७॥

इति श्रीमार्कंडेयसंहितायां शतखंडात्मिकायां द्विसप्ततितमखंडेऽष्टमपरिस्पंदः॥

❀

The authority importance of this text

The Markandeya Samhita has been honoured by our Purvacharya-s as an important pracheena pramana text for Shri Shankara Charitam.

That is why its section regarding Shri Shankara Vaibhavam was published by Shrimatam scholars in the times of the 66th and 68th Kamakoti Jagadguru-s bearing the name Shri Chandrashekharendra Sarasvati Shricharana.

Further this text has been quoted as pramana in the discourses of our 68th Kamakoti Peetadhipati compiled as "Deyvattin Kural". In the original Tamil edition, this is present on pages 940, 941, 1039, 1065, 1093, 1097, 1100, 1105 of the 5th book in the section "Shri Shankara Charitam", and page 598 of the 6th book in the section on "Saundarya Lahari".

Publication details

The Shri Shankara Vaibhavam section of Markandeya Samhita was published in CE 1897 at Chennai by Kalaratnakara Press in Telugu script.

It had been included in a publication of Jagadguru Ratna Mala of Shri Sadashiva Brahmendra and its vyakhyana Sushama. Along with it, the Shri Shankara Charita adhyaya of Shiva Rahasya, and some copper plate details related to our Shrimatam have been published in the same book.

The same compilation has been republished in CE 1962 at Chennai by Kamakoti Koshasthanam in Devanagari.

This is now (CE 2024) once more published on the sacred occasion of the year of Shri Shankara Bhagavatpada's 2500th Aradhana for the anusandhana of devotees with the blessings of the current (70th) Kamakoti Peetadhipati Jagadguru Shri Shankara Vijayendra Sarasvati Shankaracharya Swamigal.

Let us read this great pramana text and benefit!